

Na podlagi 60.e člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS 102/2007 z dne 9. 11. 2007) ter Vzgojnega načrta šole je Svet šole OŠ Božidarja Jakca v Ljubljani, dne 20. 5. 2009 sprejel Pravila šolskega reda in jih dne, 26. 2. 2020 dopolnil.

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

Šolski red je namenjen učencem, učiteljem in drugim delavcem šole, da bi se v šoli počutili prijetno in varno. Šolski red je določen s pravili življenja in vedenja v šoli. Obvezujoč je za vse, ki se nahajajo v šolskih prostorih in v okolici šole.

Vsebina pravil šolskega reda podrobneje opredeljuje:

- I. Dolžnosti, odgovornosti in pravice učencev
- II. Pravila obnašanja in ravnanja
- III. Kršitve pravil
- IV. Postopki in vzgojni ukrepi
- V. Organiziranost učencev
- VI. Opravičevanje odsotnosti
- VII. Načini zagotavljanja varnosti
- VIII. Sodelovanje šole pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev

- IX. Dodatek

I. DOLŽNOSTI, ODGOVORNOSTI IN PRAVICE **UČENCEV**

DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI UČENCA SO:

- da spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole in ima spoštljiv in strpen odnos do individualnosti, človeškega dostojanstva, etnične pripadnosti, veroizpovedi, rase in spola,
- da izpolni osnovnošolsko obveznost,
- da redno in točno obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- da izpolnjuje svoje učne in druge šolske obveznosti,
- da vestno, dosledno in redno opravlja domače naloge in prinaša s seboj potrebne pripomočke,
- da glede na svoje sposobnosti in zmožnosti sodeluje v projektih, predstavah, tekmovanjih in srečanjih na šolskem, področnem in državnem nivoju,
- da dosledno upošteva navodila učiteljev in delavcev šole,
- da učencev in delavcev šole ne ovira in ne moti pri delu,
- da v šoli in izven šole skrbi za lastno zdravje in varnost ter ne ogroža zdravja in varnosti ter osebne integritete drugih učencev in delavcev šole,
- da spoštuje pravila hišnega reda,
- da varuje in odgovorno ravna s premoženjem šole ter lastnino učencev in delavcev šole ter le-tega namerno ne poškoduje,
- da poravnava morebitno škodo, ki jo namerno ali nenamerno povzroči,
- da se spoštljivo vede do drugih,
- da kulturno in spoštljivo ravna s hrano,
- da sodeluje pri urejanju šole in šolske okolice po dogovoru v oddelčni skupnosti ali skupnosti učencev šole,
- da sodeluje pri dogovorjenih oblikah dežurstva učencev.

PRAVICE UČENCA V OSNOVNI ŠOLI SO:

- da obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- da pridobiva znanje, spretnosti in navade za vseživljenjsko učenje,
- da mu je v šoli zagotovljeno varno in spodbudno okolje,
- da mu šola zagotavlja enakopravno obravnavanje ne glede na spol, raso in etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine in druge okoliščine,
- da šola zagotovi varovanje njegovih osebnih podatkov v skladu z zakonom in drugimi predpisi,
- da učitelji in drugi delavci šole spoštujejo njegovo osebnost in individualnost ter njegovo človeško dostojanstvo in pravico do zasebnosti,
- da se pri pouku upošteva njegova radovednost ter razvojne značilnosti, predznanje in individualne posebnosti,
- da pri pouku dobi kakovostne informacije, ki sledijo sodobnemu razvoju znanosti in strok,
- da dobi o svojem delu sprotno, pravično in utemeljeno povratno informacijo,
- da dobi pri svojem delu pomoč in podporo, če ju potrebuje,
- da svoji razvojni stopnji primerno sodeluje pri oblikovanju dnevov dejavnosti, ekskurzij, interesnih dejavnosti in prireditev šole,
- da se lahko svobodno izreče o vseh vprašanih iz življenja in dela šole,
- da se vključuje v delo oddelčne skupnosti učencev, skupnosti učencev šole in šolskega parlamenta,
- da sodeluje pri dogovorjenih skupnih aktivnostih.

II. PRAVILA OBNAŠANJA IN RAVNANJA

Šolska pravila so dogovori, ki ščitijo pravice učencev in delavcev šole, opredeljujejo njihove odgovornosti in določajo ravnanja, ki omogočajo skupno bivanje v šoli. V pravilih so opredeljena vedenja in ravnanja, meje in dolžnosti, ki jih moramo upoštevati vsi udeleženci VIZ procesa.

PRAVILA O PRIHODU IN ODHODU V ŠOLO

- Učenci pridejo v šolo 10 min pred začetkom pouka ali drugo dejavnostjo.
- V jutranje varstvo učenci lahko pridejo do 7.50.
- Takoj po pouku oz. končani šolski dejavnosti odidejo učenci domov. Zadrževanje v šolskih prostorih (garderoba, jedilnica, hodnik) in v okolici šole (šolsko igrišče) po končanem pouku ni dovoljeno, vso odgovornost za učence v tem primeru prevzamejo starši.
- K pouku učenci prihajajo pravočasno. Če zamudijo začetek pouka, grede takoj k pouku in se opravičijo učitelju ter čim manj moteče odidejo na svoj prostor.
- V šolo prihajajo učenci primerno oblečeni in obuti.
- Učenci ne smejo zapuščati šole in šolskega okoliša v času VIZ dejavnosti.
- Z dovoljenjem razrednika, drugega strokovnega delavca šole ali vodstva šole se učenci lahko po pouku učijo v učilnici.

PRAVILA OBNAŠANJA IN RAVNANJA NA ŠOLI

- V šolskih prostorih je za učence obvezna uporaba sobnih copat.
- Učenci se spoštljivo vedejo do sošolcev in delavcev šole. Morebitnih sporov ne rešujejo z nasiljem, temveč s pogovorom.
- Učenci skrbijo za svojo varnost in varnost drugih.
- Učenci skrbno ravnajo s šolsko lastnino in lastnino drugih.
- Učenci v šolo ne prinašajo dragocenosti in predmetov, ki jih ne potrebujejo pri pouku in s šolskim delom niso povezani, saj šola zanje ne odgovarja.
- V času šolskih in obšolskih dejavnosti ter med odmori je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav za učence prepovedana, razen če so potrebni za zagotavljanje varnosti ali zdravja učenca. Elektronske naprave, ki jih učenci prinašajo v šolo, morajo biti izklopljene. Učenci jih na lastno odgovornost hranijo v svojih torbah ali garderobnih omaricah.
- Uporaba elektronskih naprav je učencem izjemoma dovoljena zgolj na podlagi izrecnega dovoljenja učitelja za namene in potrebe učnega procesa.
- V nujnih primerih lahko učenci uporabijo telefon v tajništvu šole.
- Zvočno in slikovno snemanje, fotografiranje, objavlanje učencev in delavcev šole ni dovoljeno.
- V šolskih prostorih in v okolici šole ter pri vseh oblikah VIZ dela izven šole ni dovoljeno kajenje, posedovanje ali uživanje alkohola, drog, energijskih pijač ter drugih psihoaktivnih sredstev.

PRAVILA PRI POUKU

- Učenci prihajajo k pouku točno. Na začetku učne ure se učenci in učitelji pozdravijo. Pravila tega pozdrava določijo učitelji in učenci skupaj. Pozdrav naj bo izraz obojestranskega spoštovanja in medsebojnega sodelovanja. Prizadevamo si, da vsi spoštujemo bonton in uporabljamo besede: dober dan, nasvidenje, prosim, hvala, oprostite ...
- Disciplina dela obsega pripravo pripomočkov za pouk, poslušanje razlage, dvigovanje rok pred govorjenjem, delo za svojo delovno površino in na koncu pospravljanje učilnice.
- Učenci aktivno sodelujejo pri pouku in upoštevajo navodila učitelja.
- Po končanem delu pospravijo za seboj in mirno odidejo iz razreda, ko jim to dovoli učitelj.
- Med poukom učencem ni dovoljeno jesti, piti in žvečiti ter samovoljno zapustiti učilnice.
- Druge vzgojno-izobraževalne oblike dela (ekskurzije, ND, KD, ŠD, TD, prireditve, tekmovanja ...) učenci obišejo v spremstvu učitelja, kar pomeni, da se učenci izpred šole odpravijo in vrnejo v šolo z učiteljem. Kadar se učenci na dejavnosti odpeljejo z avtobusi, učenci iz Bizovika in Hrušice lahko izstopijo na avtobusni postaji v Bizoviku (na ploščadi pred trgovino Mercator) in v Hrušici. Omenjene dejavnosti so sestavni del pouka, zato so jih učenci dolžni obiskovati.

PRAVILA V ODMORIH

- V času odmorov se učenci zadržujejo na hodnikih oz. v učilnicah. 5-minutni odmor je čas za pripravo na naslednjo šolsko uro.
- Med glavnim odmorom se lahko učenci zadržujejo v »tihih sobi«.
- Učenci upoštevajo navodila dežurnih učiteljev in usmeritve delavcev šole.
- Na hodniku in v vseh šolskih prostorih se učenci zadržujejo in gibajo umirjeno (brez spotikanja, prerivanja, suvanja, kričanja ipd.)

PRAVILA V TOALETNIH PROSTORIH

- Toaletne prostore učenci uporabljajo v času odmorov (izjema so zdravstvene indikacije).
- Učenci varčno uporabljajo vodo in toaletni papir.
- Učenci skrbijo za čistočo in red.
- Ti prostori niso namenjeni zadrževanju učencev.

PRAVILA V GARDEROBI

- Odlaganje in shranjevanje oblačil in obutve je obvezno v garderobi šole za vse učence.
- Učenci se v garderobi preobujejo v šolske copate.
- Za vredne predmete (nakit, ure, prstane, denarnice, mobitele, elektronske naprave) in denar, ki bi jih učenci odlagali v garderobo, šola ne odgovarja.
- V garderobi se učenci kulturno obnašajo in vestno skrbijo za urejenost prostora.
- Učenci spuščajo in skrbijo za šolski inventar, še posebej za omarico. Za omarico učenec odgovarja.
- Vsako okvaro ali napako učenec takoj javi razredniku ali v tajništvo.
- Zadrževanje učencev v garderobi ni dovoljeno.
- Ravnatelj ali pomočnik ravnatelja in svetovalni delavec lahko v izjemnih primerih opravijo splošen ogled garderobnih omaric. Ob pregledu morajo ostati osebne stvari učencev nedotaknjene.
- Če kljub upoštevanju pravil, pride v garderobi do kraje, morajo učenci takoj obvestiti strokovnega delavca šole.
- Zaradi zahtev zavarovalnice morajo starši krajo prijaviti policiji.
- Za krajo oblačil in obutve, ki ni shranjena v garderobi, odgovarjajo učenci sami.

PRAVILA V JEDILNICI

- Učenci, ki kosijo, pridejo v jedilnico v copatih, torbe zložijo na prvi dve stopnici odra in gredo po kosilo. Po kosilu odnesejo pladenj v kuhinjo, gredo v garderobo, se preobujejo in zapustijo šolsko stavbo.
- Učenci odgovorno in spoštljivo ravnajo s hrano.
- Pred jedjo učenci poskrbijo za higieno rok.
- Po jedi vsak učenec za seboj pospravi.
- V času zadrževanja v jedilnici je dovoljeno le tiho govorjenje.

PRAVILA V KNJIŽNICI

- V knjižnici veljajo enaka pravila kot v ostalih prostorih na šoli. Če se učenec neprimerno vede, ga knjižničarka opozori. V primeru, da opozorila ne upošteva, mora učenec zapustiti knjižnico. Ob ponavljajočem neprimernem vedenju, se mu lahko za določen čas prepove obisk knjižnice (obvesti se razrednika).
- Dovoljeno je tiho govorjenje.
- V knjižnico se ne prinaša hrane in pijače.
- S knjižnim gradivom je potrebno ravnati odgovorno. Za izgubljeno in poškodovano gradivo se mora plačati odškodnino oz. gradivo nadomestiti z enako ali novo enoto (vsebinsko enakovredno), katere vrednost je enaka izgubljeni oz. poškodovani (v dogovoru s knjižničarko).
- Med poukom učenci ne hodijo v knjižnico zaradi lastnih potreb. Izposoja poteka pred in po pouku ter med glavnim odmorom. Upošteva se aktualni urnik izposoje.

- Učenci si lahko izposodijo največ 2 enoti knjižnega gradiva naenkrat (več samo v dogovoru s knjižničarko). Nerednim uporabnikom se lahko izposoja odreče (v primeru, da zamujajo z vračilom), dokler ne poravnajo svojih obveznosti.
- V času podaljšanega bivanja knjižnico lahko obiše največ 5 učencev naenkrat iz istega oddelka. Knjižnica sprejme naenkrat določeno število učencev, če je učencev v knjižnici preveč, se v dogovoru s knjižničarko prestavi obisk knjižnice na primernejši čas.

PRAVILA V TELOVADNICI

- Učenci na uro športa počakajo na učitelja v garderobi.
- Učenci v garderobi odložijo obleko ter se preoblečejo v športno opremo. Športna oprema zajema ustrezno obutev (copati z gumo ali športni copati) ter ustrezna oblačila (majica, kratke hlače ali trenirka).
- Zaradi varnosti morajo imeti učenci pristržene nohte, dolgi lasje morajo biti speti.

PRAVILA REDITELJEV

- Skrbijo za urejenost učilnice in table.
- Pomagajo učitelju pri pripravi in pospravljanju učil, gredo zadnji iz razreda in ugašajo luči.
- Če učitelja ni 5 minut po začetku ure, učenci obvestijo tajništvo šole.
- Reditelji prinesejo malico v razred oz. v jedilnico. Ob koncu glavnega odmora pospravijo in odnesejo pladnje z ostanki hrane v kuhinjo.

Zlata pravila, ki veljajo za vse udeležence VIZ procesa so:

- pozdravljanje je naša lepa navada,
- uporabljamo vljudnostne besede (prosim, hvala, izvoli, oprostite ...),
- preden vstopimo, potrkamo,
- spoštujemo trud in delo ostalih,
- spoštujemo sebe in druge,
- učimo se za življenje,
- delamo in sodelujemo po svojih najboljših močeh,
- težave rešimo sproti,
- gojimo prijateljske odnose,
- pripravljeni smo pomagati,
- opravičimo se, če koga prizadenemo,
- za svoja dejanja odgovarjamo sami,
- odgovorno ravnamo s hrano,
- skrbimo za čistočo okolja in varčujemo z vodo, energijo,
- vestno ločujemo odpadke.

Kako naj starši prispevajo k uresničitvi šolskih pravil:

- Otrok ne pošiljajo v šolo veliko prej, kot se začne pouk. Zaželeno je, da so učenci v šoli 10 minut pred začetkom pouka.
- Starši svoje otroke pripeljejo do vhoda v šolo (recepcije). Učenci samostojno odidejo v garderobo in naprej v učilnico. Izjema so starši učencev 1. razreda, ki svoje otroke pripeljejo do razreda in jih predajo učitelju oz. vzgojitelju. Tam jih tudi prevzamejo po končanih šolskih obveznostih. Vsi ostali starši spoštujejo »črto zaupanja«.
- Ko starši pridejo po otroka v podaljšano bivanje, počakajo pred razredom, da ne motijo šolskega dela. Učitelj učenca opozori, da so prišli po njega.
- Staršem brez dovoljenja učitelja ni dovoljeno vstopiti v razred. Če učenec kaj potrebuje, naj to uredi sam. Starši naj otrokom zaupajo, da zmorejo.
- Če se starši želijo individualno pogovoriti s strokovnim delavcem ali z ravnateljem, se predhodno telefonsko ali s pomočjo spletne pošte vnaprej najavijo in dogovorijo za ustrezen termin.
- V primeru vprašanj, dilem ali težav v zvezi s šolo ali s šolanjem otroka, starši upoštevajo postopnost reševanja konfliktov (učitelj, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj).
- Enotno delovanje staršev in strokovnih delavcev šole ter medsebojna podpora sta bistvena za uspešno delo z otrokom.

III. KRŠITVE PRAVIL

Učenci, ki ne upoštevajo šolskih pravil in ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, kršijo šolska pravila.

Kršitve šolskih pravil so naslednja neustrezna vedenja in ravnanja učencev:

- neizpolnjevanje učnih in drugih šolskih obveznosti,
- zamujanje k pouku in drugim vzgojno-izobraževalnim dejavnostim,
- neopravičeno izostajanje od pouka,
- neredno pisanje domačih nalog,
- goljufanje pri pisnem in ustnem preverjanju in ocenjevanju znanja,
- motenje učencev in zaposlenih pri delu,
- prinašanje in uporaba elektronskih naprav pri VIZ procesu brez dovoljenja učitelja,
- nedosledno prinašanje obveznih učnih pripomočkov,
- neupoštevanje učiteljevih navodil in ostalih delavcev šole,
- nespoštljiv odnos do učencev in delavcev šole,
- kršenje pravil hišnega reda,
- kršenje pravil šolskega reda,
- uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- odklonitev poravnave storjene škode,
- nespoštljivo ravnanje s hrano,
- kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- psihično nasilje, socialno izključevanje, ekonomsko nasilje, spletno nasilje, izvajanje neposrednih in prikritih oblik agresivnega vedenja do učencev ali delavcev šole,
- spolno nasilje, vključno z otipavanjem in besednim nadlegovanjem,
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- prikrivanje ali prirejanje pomembnih informacij in zatekanje k lažem,
- grob verbalni napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo (uporaba žaljivk, zmerljivk s spolno in socialno vsebino, razširjanje lažnih govoric),
- fotografiranje in snemanje brez dovoljenja učitelja,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in delavcev šole,
- kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev, vključno z energijskimi napitki, in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju v času pouka in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- prisotnost pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole,
- prinašanje in uporaba pirotehničnih sredstev in pripomočkov za vžig (vžigalnik, vžigalice).

NA ŠOLI IN V ŠOLSKIH PROSTORIH TER NJENI OKOLICI JE PREPOVEDANO:

- hladno in strelno orožje ter ostali nevarni predmeti, s katerimi lahko povzročimo nevarnost,
- pirotehnična sredstva,
- psihično, verbalno, fizično, spolno in ekonomsko nasilje nad učenci in delavci šole,
- snemanje in fotografiranje brez dovoljenja strokovnih delavcev,
- pokrivala (v šolskih prostorih),
- vožnja z rolerji, rolkami, kotalkami, skiroji,

- samovoljno zapuščanje VIZ procesa in šolskih prostorov,
- pornografske in erotične vsebine v kakršnikoli obliki (revije, knjige, internet ...),
- psi, mačke in druge domače živali, ki niso ustrezno pregledane in šolane,
- gibanje nezaposlenih, razen v primerih, ko so dogovorjeni z enim od zaposlenih delavcev šole,
- prinašanje, uživanje in preprodajanje drog, alkohola, energijskih pijač ter cigaret,
- kajenje.

IV. POSTOPKI IN VZGOJNI UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi

Šola jih izvede, kadar učenec krši pravila obnašanja in ne izpolnjuje svojih dolžnosti, določenih z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole.

Z vzgojnimi postopki in ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena Zakona o osnovni šoli).

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starš ali učenec.

OSNOVNI VZGOJNI POSTOPEK JE RAZGOVOR

Temelj vzgojnega delovanja je razgovor učitelja z učencem, v katerem učenec enakovredno sodeluje. Po učenčevem prestopku učitelj z njim opravi posvetovalni razgovor, s katerim poskušata razrešiti bodisi medsebojni spor, težave na odnosni ravni, bodisi učenčev odnos do drugih oseb, šolskih dolžnosti, imetja ... Če tak razgovor ni uspešen, učitelj v postopek vključi razrednika.

Kadar tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še starše, svetovalno službo in po potrebi druge udeležence.

SVETOVANJE, USMERJANJE, MEDIACIJA, RESTITUCIJA

Izberemo jih po neuspešno opravljenih pogovorih ali ponavljajočih kršitvah šolskih pravil učencev šole.

Škodo, ki jo učenec s svojim ravnanjem po malomarnosti ali namenoma povzroči, je dolžan poravnati – materialno in moralno. Za tako poravnavo jamčijo tudi starši.

POSTOPKI UKREPANJA OB KRŠENJU ŠOLSKIH PRAVIL

FIZIČNO NASILJE

- Zaustavimo pretep (pazimo na svojo varnost).
- Ugotovimo, kdo sta učenca in kaj se je zgodilo.
- Pokličemo dodatno pomoč.
- Odstranimo spodbujevalce pretepa.
- Ugotovimo vzrok pretepa, spremljamo dogajanje (učenci sami pokličejo oz. obvestijo starše oz. zakonite zastopnike).
- Obvestimo razrednika.
- Napišemo kratek zapisnik (dogodek zapišemo tudi v easistema).
- Razrednik reši zadevo sam, opravi pogovor in spremlja razvoj dogodkov, obvešča starše oz. zakonite zastopnike. Če pride do poškodbe, groženj, večkratnega pretepa, obvesti šolsko svetovalno službo.
- Ob ponovitvi dogodka se učencu izreče vzgojni ukrep.
- Vzgojni opomin sledi vzgojnim ukrepom, če le-ti niso učinkoviti.

NEUPOŠTEVANJE NAVODIL IN KRŠENJE PRAVIL

- Pristopimo do učenca, ga opozorimo in ostanemo ob njem.
- Eden od spremljevalcev z učencem zapusti prostor, kjer se pogovorita o nadaljnjem poteku dela.
- Poiščemo vzroke, če je možno, se učenec aktivno vključi v nadaljnje delo.
- Če nadaljnje delo ni mogoče, o dogodku takoj obvestimo starše oz. zakonite zastopnike, obvestimo vodstvo šole, če gre za hujšo kršitev, pokličemo policijo.
- Ko pokličemo starše, naj jim učenec obrazloži dogodek.
- Vzgojni ukrep.

- V primeru, ko učenec večkrat krši pravila na dnevih dejavnostih, se s pisnim soglasjem staršev oz. zakonitih zastopnikov, lahko naslednjega dneva dejavnosti udeleži v spremstvu staršev, zakonitih zastopnikov ali opravi nadomestno delo (samostojno predela snov pod nadzorom strokovnega delavca, kot pomočnik učencem prve triade).

VERBALNO NASILJE

- Opozorimo učenca in ga umirimo.
- Z učencem se pogovorimo po pouku (učenec sam pokliče ali zapiše sporočilo staršem oz. zakonitim zastopnikom).
- V primeru, da se verbalno nasilje nadaljuje, razrednik oziroma učitelj poišče pomoč pri svetovalni službi, učenci naj ne ostanejo sami v razredu.
- Sledi takojšen pogovor s šolsko svetovalno službo, prisotnost učitelja, lahko tudi v razredu.
- Učencu se izreče vzgojni ukrep.
- Učencu se izreče vzgojni opomin, če vzgojni ukrepi niso učinkoviti.

EKONOMSKO NASILJE

- Obvesti se šolsko svetovalno službo.
- Opravi se razgovor z udeleženci dejanja.
- Opravi se razgovor s starši oz. zakonitimi zastopniki, učenci, svetovalno službo v šoli.
- Učencu se izreče vzgojni ukrep.
- Učencu se izreče vzgojni opomin, če vzgojni ukrepi niso učinkoviti.

OBRAVNAVA NASILJA NAD OTROKOM V DRUŽINI

1. Zaznava nasilja nad otrokom in pogovor z otrokom – žrtvijo nasilja

- Poiščemo primeren prostor.
- Otroka poslušamo. Zapišemo otrokove izjave!

2. Posredovanje informacij o nasilju nad otrokom (komu in kdaj)

- Otroku povemo, da smo zaupano informacijo po zakonu dolžni posredovati ustreznim institucijam.
- Obvestimo svetovalno službo.
- Svetovalna služba obvesti ravnatelja. Skliče interni tim.
- Ravnatelj presodi in ukrepa o nadaljnjih postopkih.

3. Sodelovanje z drugimi institucijami v času prejete informacije o nasilju in v prihodnosti

- center za socialno delo,
- policija,
- nevladne organizacije (Društvo za nenasilno komunikacijo).

OBRAVNAVA UČENCA OB SUMU UŽIVANJA NEDOVOLJENIH

SUBSTANC (alkoholne pijače, bonboni polnjeni z alkoholom, energijski napitki, cigarete, droge)

- Odvzem nedovoljenih substanc učencu.
- Obvestimo šolsko svetovalno službo in pokličemo starše oz. zakonite zastopnike, da pridejo po učenca.
- Po potrebi v obravnavo vključimo policijo.
- Naredimo zapisnik.
- Izrečemo vzgojni ukrep učencu, saj je kršil hišni red.

- Izrečemo vzgojni opomin, če vzgojni ukrepi niso učinkoviti.

VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi se izvedejo po predhodno neuspešno opravljenih vzgojnih postopkih, ponavljajočih se kršitvah šolskih pravil in v primeru težjih kršitev.

Primeri oblik vzgojnega ukrepanja:

- ukinitvev nekaterih pravic, povezanih s pridobljenimi statusi učencev (npr. status športnika),
- povečan nadzor nad učenci v času, ko so v šoli, a niso pri pouku (proste ure, odmori),
- zadrževanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov,
- umik učenca od pouka – če učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom, opozorilom,
- strokovni delavec šole lahko učencu začasno odvzame napravo ali predmet, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka ali druge dejavnosti (o odvzemu strokovni delavec še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet ali napravo v šoli tudi prevzamejo),
- nudenje učne pomoči sošolcem ali učencem drugih razredov,
- delo v korist skupnosti,
- kadar učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven šole (dnevi dejavnosti, tabori, šola v naravi), učenca na dejavnost pospremi starši ali za takega učenca šola organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli,
- pogostejši prihod staršev v šolo ter razgovori z učencem, starši in strokovnimi delavci o dogajanju in doživljanju v šoli,
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov,
- pomoč v knjižnici (urejanje knjižničnega gradiva, pomoč sošolcem pri iskanju knjig ...),
- pomoč pri urejanju šolskih površin (šolsko igrišče, zelenice ...),
- materialno povračilo škode,
- popravilo uničenega oziroma poškodovanega (čiščenje ali pleskanje popisane stene),
- dodatno dežurstvo (pripravljanje in pospravljanje prireditvenih prostorov, dežurstvo pri akcijah po pouku ...),
- po izboru učitelja učenec prebere starosti primerno literaturo, ki obravnava temo, povezano s storjenim prekrškom in pripravi predstavitveni plakat oz. referat,
- učenec zapiše razmišljanje o ustrežnejših možnostih ravnanja v dani situaciji ali drug smiselni zapis po navodilih učitelja,
- učenec opravi zamujeno šolsko delo po pouku.

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe, ki so smiselni v posamezni situaciji in glede na potrebe učenca.

O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi. Zapise vodi razrednik oz. svetovalna služba ali strokovni delavec, ki vodi obravnavo.

O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca. Z njimi se pogovori o kršitvah pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. Če starši odklonijo razgovor, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.

VZGOJNI OPOMINI

Vzgojni ukrep oz. vzgojni opomin se izreče učencu v primeru, ko so bila predhodno uporabljena že vsa druga pedagoška sredstva iz tega pravilnika in vzgojnega načrta šole.

V. ORGANIZIRANOST UČENCEV

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka. Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v skupnost učencev šole.

Učenci pri urah oddelčne skupnosti skupaj z razrednikom obravnavajo posamezna vprašanja iz življenja in dela svoje skupnosti in šole ter oblikujejo predloge in pobude za boljše delo in razreševanje problemov, in sicer:

- obravnavajo učne dosežke učencev v oddelku,
- organizirajo medsebojno pomoč pri učenju in pomoč sošolcem v različnih težavah,
- vsako šolsko leto obravnavajo pravila šolskega reda in sooblikujejo spremembe,
- se pogovorijo o kršitvah šolskih pravil, lahko predlagajo načine ukrepanja ter preventivnega delovanja,
- dajejo pobude in predloge v zvezi s poukom in v zvezi z razširjenim programom,
- oblikujejo predloge za pohvale, priznanja in nagrade učencem v oddelčni skupnosti,
- organizirajo različne oblike dežurstva, skladne s sprejetim hišnim redom in dogovorjenim letnim načrtom dežurstev,
- organizirajo različne akcije in prireditve ob pomoči učitelja,
- opravljajo druge naloge po dogovoru z razrednikom.

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole, ki vsako leto sprejme letni program dela. Člani oddelčne skupnosti izvolijo po 1 predstavnika v skupnost učencev šole.

Skupnost učencev šole opravlja naslednje naloge:

- zbira pripombe in predloge oddelčnih skupnosti v zvezi s programom pouka, z razširjenim programom, prireditve in drugih dejavnosti, ki jih organizira šola,
- spremlja uresničevanje pravic in dolžnosti učencev ter opozarja ravnatelja in svet šole na morebitne kršitve pravic učencev,
- načrtuje in organizira skupne akcije (zbiralne akcije, solidarnostne akcije ipd.),
- predlaga izboljšave bivalnega okolja (lepši izgled, čistejše okolje) in sodeluje pri uresnitvi idej,
- oblikuje predloge za pohvale, nagrade in priznanja učencem,
- opravlja druge naloge, za katere se dogovorijo učenci.

Skupnost učencev šole ima mentorja, ki ga predlagajo predstavniki oddelčnih skupnosti. Imenuje ga ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole, po predhodni pridobitvi mnenja skupnosti učencev šole.

Šolski parlament je izvršilni organ skupnosti učencev šole, ki spodbuja udeležbo učencev pri odločanju o zadevah na šoli. Na šolskem parlamentu se skupno razpravlja o organizaciji življenja na šoli, o šolskih pravilih, o aktualnih zadevah.

Šolski parlament sestavljajo učenci, ki jih izvoli skupnost učencev šole. Šolski parlament se skliče najmanj dvakrat letno. Sklicatelj šolskega parlamenta je mentor skupnosti učencev šole, lahko pa tudi ravnatelj. Pobudo za sklic šolskega parlamenta lahko da tudi predstavnik oddelčne skupnosti.

Učiteljski zbor, svet staršev in svet šole vsaj dvakrat letno obravnavajo predloge, mnenja in pobude učencev, ki so jih le-ti oblikovali v skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

VI. OPRAVIČEVANJE ODSOTNOSTI

Učenec mora prisostvovati pouku in dejavnostim obveznega programa ter interesnim dejavnostim, ki jih je izbral. Razrednik sproti pregleduje izostanke učencev in ustrezno ukrepa, pri tem upošteva predpise o varovanju osebnih podatkov otroka.

Starši morajo najkasneje v petih dneh po izostanku učenca razredniku sporočiti vzrok izostanka. Če učenec strnjeno izostane več kot pet dni, starši pa razredniku niso sporočili vzroka izostanka, razrednik o izostanku učenca obvesti starše, da sporočijo vzrok izostanka.

Odsotnost učenca morajo starši opravičiti osebno ali v pisni obliki. Osebna ali pisna opravičila je treba posredovati razredniku najkasneje v petih dneh po prihodu učenca v šolo. V primeru odsotnosti razrednika se pisna opravičila oddajo namestniku razrednika. Če razrednik v omenjenem roku ne prejme opravičila, šteje izostanke za neopravičene, razen če je bilo opravičilo predloženo po izteku roka iz opravičenih razlogov.

Napovedana odsotnost

Učenec lahko izostane, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek razredniku vnaprej napovejo v pisni obliki. Pisna vloga mora biti oddana najkasneje en teden pred napovedano odsotnostjo (obrazec za napovedano odsotnost se nahaja na spletni strani šole). Ta izostanek lahko strnjeno ali v več delih traja največ pet dni v letu. O odobritvi napovedane odsotnosti odloča razrednik, ki o tem pravočasno pisno obvesti starše.

Če razrednik dvomi o verodostojnosti pisne vloge, obvesti o tem starše in jih zaprosi za obrazložitev vzroka odsotnosti. Ravnatelj lahko na podlagi obrazložene prošnje staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka (nad 5 dni).

Vodenje odsotnosti

Odsotnost učenca pri posamezni uri pouka oz. drugi dejavnosti dovoli učitelj, ki vodi uro oz. dejavnost, in o tem obvesti razrednika. Vsaka odsotnost je vodena v dnevniku oddelka. Vse izostanke učencev pri pouku in dejavnostih iz obveznega programa vodi razrednik v dnevniku dela za posamezni oddelek.

Sprotne izostanke vpisuje učitelj, ki vodi posamezno uro, najavljene odsotnosti pa vpisuje v dnevnik dela razrednik. O odsotnosti zaradi sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih in srečanjih, na katerih učenci sodelujejo v imenu šole, učitelj, vodja dejavnosti, pisno obvesti starše. Navedene odsotnosti so opravičene in vodene v dnevniku oddelka.

Učitelj ali drug delavec, ki pripravlja tekmovanje ali srečanje učencev, o udeležbi in odsotnosti učencev obvesti razrednika najkasneje tri dni pred tem, ko učenci odidejo na srečanje ali tekmovanje.

Oprostitev sodelovanja iz zdravstvenih razlogov

Posamezni učenec je lahko iz zdravstvenih razlogov na podlagi zdravniškega potrdila oproščen sodelovanja pri določenih urah pouka in drugih dejavnostih osnovne šole.

Starši učenca morajo predložiti razredniku mnenje in navodilo zdravstvene službe. Razrednik o tem takoj obvesti učitelje oziroma druge sodelavce, ki izvajajo pouk ali druge dejavnosti šole. V dnevnik šolskega dela razrednik vpiše čas trajanja oprostitve.

Učenec, ki je oproščen sodelovanja pri posamezni uri pouka, mora tej uri prisostvovati in opraviti naloge, ki ne ogrožajo njegovega zdravstvenega stanja in jih sme opravljati v skladu z navodili zdravstvene službe. Če učenec zaradi zdravstvenih razlogov ne more opravljati nobene naloge, šola zanj organizira nadomestno dejavnost.

Neopravičeni izostanki

Za neopravičen izostanek se šteje neopravičena odsotnost učenca pri pouku in dejavnostih obveznega programa.

Neopravičeni izostanki so občasni, če učenec izostaja le pri urah pouka posameznih predmetov, ali strnjeni, če izostanek traja več ur ali šolskih dni zaporedoma.

Izostanke učenca pri razširjenem programu (interesne dejavnosti, priprave na tekmovanja itd.) se evidentira.

Razrednik o vseh neopravičenih izostankih obvesti starše. Po potrebi šola obvesti tudi center za socialno delo.

VII. NAČINI ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Šola prevzame odgovornost in zagotavlja varnost učencev v času pouka in drugih organiziranih dejavnostih, skladnih z letnim delovnim načrtom.

Preventivne aktivnosti za zagotavljanje varnosti učencev:

- Skupaj s starši in učenci izdelamo Načrt varnih poti, po katerih prihajajo učenci v šolo in domov. V njem opredelimo načine prihoda in odhoda ter opozorimo učence na nevarne odseke na poti.
- Prvošolce oskrbimo z rumenimi ruticami in svetlobnimi odbojnimi telesi.
- Skladno s predpisi zagotovimo v šoli zadostno število učiteljev, spremljevalcev na šolskih ekskurzijah, športnih, naravoslovnih, kulturnih, tehniških dnevih, v šoli v naravi in na različnih tekmovanjih.
- Učence in starše seznanimo pred potekom dejavnosti izven šolskega prostora o morebitni nevarnosti in posledicah nespoštovanja dogovorjenih pravil za zagotavljanje varnosti pri delu in bivanju na terenu (tabori ...).
- Poskrbimo za dežurstvo učiteljev na hodnikih in jedilnici. Vsak delavec šole je dolžan učenca opozoriti ob morebitnem neustreznem ravnanju.
- Enkrat letno izvedemo vaje evakuacije učencev za primer nevarnosti.

RAVNANJE V ČASU POTRESA:

- Ko se začuti tresenje tal, se učenci odmaknejo od steklenih in zunanjih površin ter se umaknejo pod šolske klopi.
- Po koncu potresnega sunka učenci in vsi zaposleni zapustijo šolsko poslopje.
- Stavbo zapustijo mirno, in sicer najprej pritličje, nato prvo nadstropje.
- Če prostorov ni mogoče zapustiti po stopnicah, se izvede zasilno reševanje skozi okna.
- Zbirno mesto po zapustitvi prostorov je za vse učence in delavce na športnem igrišču.
- Izvajalci pedagoških programov poskrbijo, da se učenci ne približujejo zgradbi.
- Na zbirnem mestu se takoj preveri prisotnost učencev.
- V primeru poškodb na zgradbi in v primeru poškodb oseb se reševanje izvede po posebnih postopkih. Izvajalci programov skupaj z učenci počakajo na nadaljnja navodila.
- Lažje poškodovanim se nudi zdravniška pomoč, drugi poškodovanci pa se ne prenašajo, dokler ni strokovno ugotovljena stopnja njihove poškodbe ter se jih zavaruje pred nadaljnjimi poškodbami.

RAVNANJE PRI POŽARU:

- V primeru, ko v posamezni stavbi izbruhne požar večjega obsega, ki ga ni mogoče omejiti in obstaja nevarnost, da se bo razširil, vsi učenci, izvajalci in drugo osebje zapustijo poslopje po varnih poteh.
- Če je požar v pritličju, se zapuščajo prostori tudi skozi pritlična okna.
- Če pride do požara v nadstropju, se zapuščajo prostori po stopnicah ali s pomočjo lestev in vrvi, zasilno skozi okna.
- Ob požaru je treba, kolikor je to le mogoče, zapirati prostore.

VIII. SODELOVANJE PRI ZAGOTAVLJANJU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA UČENCEV

Šola sodeluje z zdravstvenimi zavodi pri izvajanju zdravstvenega varstva učencev, zlasti pri izvedbi obveznih zdravniških pregledov za otroke, vpisane v prvi razred, rednih sistematičnih zdravstvenih pregledov v času šolanja in cepljenj. Šola organizira v sodelovanju z zdravstvenimi zavodi sistematične preglede zob in predavanja na temo nege in pravilnega čiščenja zob.

Zdravstvene organizacije načrtujejo preglede in ob začetku šolskega leta posredujejo šoli urnike pregledov. Če učenec odkloni sodelovanje pri predpisanem zdravstvenem pregledu ali cepljenju, razrednik o tem obvesti starše učenca.

Šola starše obvešča o zdravstvenih pregledih in cepljenjih učencev ter o zdravstvenih težavah ali poškodbah v času bivanja na šoli. Ob poškodbi učenca se oblikuje zapisnik in se nemudoma obvesti starše. Prav tako šola obvesti starše o morebitnem slabem počutju otroka, nalezljivih boleznih, tudi ob pojavu uši. Za vse posebne zdravstvene preglede, ki jih namerava zdravstvena služba organizirati v šoli in niso v predpisanem programu, razrednik posebej obvesti starše in pridobi njihova pisna soglasja.

Šola deluje preventivno in osvešča učence o zdravem načinu življenja, o škodljivosti in posledicah kajenja, pitja alkoholnih pijač, uživanja drog, spolnega nadlegovanja, nasilja, varne uporabe interneta, nevarnostih pirotehničnih sredstev ipd. Šola osvešča starše in učence o njihovih pravicah in dolžnostih ter o načinih iskanja ustrezne pomoči v primerih težav, še posebej v primerih spolnega nadlegovanja in zlorabe ter nasilja v družini. V te namene organizira različne aktivnosti pri pouku in drugih dejavnostih šole.

V primeru suma na nasilje v družini bo šola ukrepala skladno z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. št. 16, 15. 02. 2008) in ostalimi zakonskimi akti, ki veljajo na področju vzgoje in izobraževanja. Šola bo izvedla vse postopke in ukrepe, ki so potrebni za zaščito otroka glede na stopnjo njegove ogroženosti, zaščito njegovih koristi in spoštovanja otrokove integritete. Pri tem bo sodelovala z zunanjimi institucijami (center za socialno delo, policija, tožilstvo, zdravstvene službe itd.) s soglasjem staršev ali brez soglasja staršev (v primerih, ko je podan sum, da je povzročitelj nasilja eden izmed staršev). Pri tem nas vodi načelo, da če je žrtev nasilja otrok, imajo koristi in pravice otroka prednost pred koristmi in pravicami drugih udeleženk oziroma udeležencev postopka.

IX. DODATEK

Svet osnovne šole Božidarja Jakca je na svoji seji dne 20. 5. 2009, po predhodni razpravi, sprejel Pravila šolskega reda in jih dopolnil 26. 2. 2020. Z dnem uveljavitve teh Pravil šolskega reda prenehajo veljati Pravila šolskega reda sprejeta 20. 5. 2009.

Ravnateljica:
Nataša Krajncan

Predsednik sveta zavoda:
Aleš Dakić

